

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. 6.

Helyben előfizetheti Demjén L. és Keresztény Pál urak kereskedésében, hol egyes számok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordai utca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOSZVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: 6f. hasábes garmond sorért 6 kr s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetéseket felvételnek: Helyben: a kiadóhivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papírkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (királyutca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Ner-Markt 11. sz.) Oppeli Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse of. Zeitungs-Agen (Stadt, Seillerstrasse 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition Stuttgart.

Nyitól cikkeket: sora után 20 kr. előleg beiktatása mellett, a szerkesztőséghez címzendők.

Előfizetéseket s hirdetési díjak a vidékről szerkesztőséghez küldendők be.

Tanügyben.

Kolozsvár, aug. 7. 1872.

Lefolytak már a lapunkban is előre hirdetett helybeli állami tanító- és tanítónő-képzésében az idei tanévet bezáró közvizsgálatok. A t. közönség, talán a város központjához közelebb volt, különösen a tanítónőképzés vizsgái iránt mutatott nagy érdeklődést, igen nagy számmal jelenvén azoknál meg. Meg vagyunk győződve, hogy nem csalódnak, midőn azt állítjuk, miszerint a hallott látott eredménye mindenki meg volt s meg lehetett elégedve. Ugy a növendékek, mint a tanárok buzgalma s szorgalma kétségbe vonhatatlanul kitűnt minden egyes szakmából s főleg az érdeklött szülők ugyancsak háláteljes érzelmeivel nyilatkoznak kormányunk felől ez intézkedések létrehozásáért. Áldás, elvitathatatlannal áldás az ilyen jól felszerelt s jó tanerőkkel ellátott intézet úgy közvetlenül azon helyiségekre nézve, melyekben felállítottak, mint közvetve az egész hazára nézve s nagy horderejűket úgy az összes társadalomra, mint különösen a mind- eddig képzett tanítók dolgában nagy szükségét látó alsóbb iskoláinkra vonatkozólag hovatovább mind inkább-inkább be fogják látni. Csak továbbra is emyedetlenül folytassa szebb jövő előidézésére hivatott nemzeti kormányunk a buzgalkodás ezen a terepen, s nevezetesen elegendő számú tanárt nevezzen ki a sokféle tárgyak eltanítására. Csodálkozás fogja el az embert annak elgondolására, hogy ugyanazon egyén a terményrajz mind a három ága mellett miként taníthat számtant, földrajzt, s történelmet még pedig két osztálynak is. Ezek nem egy ember kezébe valók, még ha legképzettebb volna is, s mindennek felett képezkében nem. Reméljük teendő is felfejlesztést ez ügyben a képezdei igazgató-tanács, melynek tagjai élükön a tanfelügyelővel mintha versenyeznének egymással, hogy az ezen intézetek feletti örködésekben melyik szárnyalja túl a másikat. Az igazgató s tanár-összeállítás is, mint minden felől halljuk, előnyére ütött ki a tanító-képzésnek. Növendékek száma a tanító-képzésben 27, hol egy osztály van még csak; a tanítónő-képzésben 53, két osztályban, amabban a második s ebben a harmadik osztály folyó év október havában állítatik be, mely utolsót illetőleg a felvételi vizsgálatok a napokban szép érdekltség mellett szintén megtartattak. Aug. 5-én az egész kolozs- és doboka megyei tankerületből a magyar és román néptanítók póttanfolyamai nyitnak meg a lyceumban képezdei tanárok vezetése mellett, még pedig ezuttal már másod-ízben. Nevelés, nevelés szent ügye, feljött végre valahára a te csillagod is egünkön! Igyekeznünk kell sokszorozott erővel előhaladásunkon lendíteni!!

Szebb időket a hazának;
Bús napjai már valának!

J—r.

Magyar büntető törvények javaslata.

Azon közlemények közül — írja a „Rfm.“ — melyek a kormány által kidolgozott és a megnyitott országgyűlés elé terjesztendő törvényjavaslatokra vonatkoznak egyik sem fog oly osztatlan örömmel és meglelégedéssel fogadtatni, mint azon hír, hogy a jövő országgyűlés a „magyar büntető törvények“ egy kész javaslatát fogja találni. Ezen értesítés, melyet megbízhatón oldalról vettünk minden pártban, az ügyvédek, a bíróságok és a nagy közönség részéről egy aránt szíves fogadtatásra számolhat. Tudvalevő, hogy még Horváth Boldizsár alatt elkészült a büntető törvények egy javaslata, melyet azonban a döntő szakkörök nem találtak alkalmasnak arra, hogy az országgyűlési tárgyalások alapjául szolgáljon. Azóta az igazságügyminiszteriumban egy újabb javaslat dolgoztatott ki, melyről tudósítunk, kinek alkalma volt a javaslat elveivel és főbb részeivel megismerkedni, azt írja hogy nem kevésbé földadatul tűzte a mai előrehaladott tudomány elemeit érvényesíteni, mint hazánk sajátlagos viszonyait gondosan megfigyelni. Reméljük, hogy valamint 1843-ban büntető törvénykönyvi javaslatunk Magyarország törvényalkotó képességének oly fényes bizonyítványát adta, úgy a mostani javaslat meg fogja mutatni, hogy a korrall csak haladtunk. A javaslat annyira előrehaladt, hogy szeptelején már saját alá kerülhet. Az igazságügyminiszteriumban a tárgyalásra nézve azt tervezik hogy a kinyomatás után jutalmak fognak a legjobb bírálatokra kifizetni.

A szervezés kérdése a Kolozsvár városi képviselő gyűlésében.

+ Régi dal, régi egyenlenségről.

Sajnos, hogy így van, s a vita elől kezdődik, mi részünkről szívesen közreműködünk, hogy végre valahára másként legyen; de arról nem tehetünk, hogy az ominosus 40-es bizottság kezdeményezői példátlan akaratossággal ragaszkodnak működhöz s a jó egyetértés helyreállítását előmozdítani nem hajlandók.

A városi képviselő tegnapi ülésében végre szönyegre került azon belügyminiszteri leirat, mely az itteni városi szervezet ügyében felküldött munkáltra még 1. évi áprilho 4-éről kezdve létezik.

T. olvasóink emlékezni fognak, hogy a városi képviselő a nevezett munkálát elkészítésére egy 40 tagból álló bizottságot küldött ki, melynek tárgyalásánál a képviselői tekiütelyes részének lényeges kifogásai voltak. A 40-es akaratossága folytán nagymérvű, sajnos surlódások fejlődtek ki. Végre a képviselői erőszakolt többsége által a 40-es munkálata fogadtatván el, a képviselői másik része külön tüzetes munkálatot terjesztett a belügyminiszter elé.

Most a miniszter mintegy a két véleményárrnyalat föl — vagy is inkább közé állva, a törvény által ruházott felülvizsgálati jognál fogva, mindenekelőtt kimondván, hogy alapul csak a képviselőtestület által előbe terjesztett munkálatot fogadhatja el, azt oly észrevételekkel és utasításokkal erősíti meg a tudomány és ujabban hozott törvények (t. i. az 1870. 42. t. cz.) értelmében, melyek a másik véleményárrnyalat sarkalatos elveit is kellő méltánylatban részesítik.

A tárgyalás megkezdődött, Simon Elek képviselő szól legelőször a felolvasott miniszteri leirathoz, s elismervén azt, hogy a miniszter mást, mint maga a képviselő által felterjesztett munkálatot, megerősítés alapjául el nem fogadhatott, de miután abban a más véleményárrnyalatot is kellően méltányolva látja, a jó egyetértés helyreállítását végett — mely vajha soha se zavartatott volna meg — és hogy az ohajta várt szervezés végre valahára életbe léphessen, a nevezett miniszter leiratát átálalva elfogadja, s azt egy külön e végre választandó bizottsághoz utasítani indítványozta, oly célból, hogy ez a miniszteri észrevételeket a munkálta illeszse be.

A tulsó részről azonban, a munkáltnak a 40-es bizottsághoz leendő utasítása indítványoztatott. Hasztalan hozatott fel, hogy a 40-es bizottság „ad hoc“ levén kiküldve, munkálata bevégeztével minden parlamentáris fogalmak és gyakorlat szerint meg szűnt létezni, hogy az műve mellett elfoglalt, hogy minden bajnak ez volt a kulforrása, — ha tehát a jó egyetértés a város érdekében előmozdítani, a tulsó részről is ezéleztatik, sokkal célarányosabbnak látszik a kérdéses miniszteri leiratot egy egészen új bizottságnak adni ki. Amde a 40-esek nem tágitottak. Mi természetesen nem tudjuk felfogni, micsoda elvi kérdést adnak fel ők a tulsó oldalón, micsoda világra szóló concessiót adnak azzal, hogyha egy egészen új, részrehajlatlan bizottság kiküldését elfogadják, anynyi azonban tisztán kiviláglik merev eljárásuk folytatásából, hogy a jó egyetértés helyreállítását, a város polgárainak egyetemes megnyugtatását nem ohajják, szívkön nem hordozzák.

Eddig a velek egy nézetem nem levők ellenében folytattak makacs harcot, most a miniszterrel teszik magokat ellentétbe a miniszternél miniszterialisabb urak holott a miniszter észrevételei az államtudomány és ujabban hozott köztörvényhatósági pozitív törvényen nyugosznak s azok megtételére a miniszternek kétségtelen törvényadta joga volt.

Végre szavazásra került a sor. Szavaztak, előbb felállással azután, névszerint, de a többség iránt tisztában jöhettek, oly csekély volt az eltérés, sőt eleinte az új bizottság hívei határozott többségben voltak, de a gyűlés szavazás közben oszolni kezdvén, az arány ingadozni kezdett végre végkép összebonyolódott.

A szavazás folytatása a jövő pénteki ülésre halasztatott!

És így ismét ott vagyunk a hol voltunk. Egyetértés nincs. A helyett van igenis makacs akaratosság, mely a köztől saját hiúságának, csallhatatlanságának áldozza fel, s a mely miatt Kolozsvár ohajta várt szervezése ismét a messze távolban derengő jámbor ohajtások közé lett elodázva.

Elég sajnos, hogy így van.

Magyarország pénzügye.

E címen a következőt olvassuk a „P. Napló“-ban: A bécsi lapok világáig kürtölik, hogy Magyarország pénzügyei mily roppant derouteban vannak s egyik lap annyira megy, hogy attól fél, hogy Magyarország nem fogja pontosan megfizetni az államadósági járulékat; mig — ugymond — Ausztria az idén az előirányzatnál tíz millióval többlet veltbe, s a jövő évben fölöslege is lesz, annak dacára, hogy a tisztviselő fizetése ismét öt millióval járítja. Részünkről csak örvendhetünk Ausztria pénzügyei e felvirulásának, a mi azt is bizonyítja, hogy mily alaptalanok voltak a 70 pct miatti felajdulások. Sehogy sem lehet helyeselnai azonban, hogy a kedvező szerencse oly elbizakodottakká teszi a bécsieket, s kigyót-békat kiáltanak a szomszédra. — A magyar pénzügyeket valószínűleg csak azon bécsi bankárok tartják oly kétségbeesetteknek, kikkel Kerkapoly — nem akar kölcsönt kötni. Hogy még deficitünk van és pedig a kiegyezési törvényekben mindkét részről kijelentett ígéret dacára, mely szerint mindkét fél törekedni fog az államháztartásban az egyensúly helyreállítására, ez csak azt bizonyítja, hogy a kiegyezéskor bizonyos optimizmus uralgott az ország befektetéseit illetőleg. Kölcsöneinket mind a rendkívüli befektetések veszik igénybe; a jövőnek, mely a kölcsönöket törleszti, e befektetéseken a

törlesztésekre bő alapot is nyújtunk; mig a honvédseregben a monarchia biztonságának egy hatalmas védvét állítottuk fel. Figyelembe veendő továbbá, hogy a pénzügyi kormányzatban beállt állítólagos zavar, csak a bécsi lapok közleményeiben létezik, s mindössze az történt, hogy mint minden évben aratás előtt, úgy az idén is az adóbevételek csökkentek, s hogy a pénzügyminiszter, ép a kölcsön felvételének kikerülése miatt, a régi adóhátralékok behajtására, mely azonban szintén oly időben fog eszközöltetni, midőn a termelő már értékesítheti az aratást, bizonyos szigorubb intézkedéseket tön. Különbem nem azért írjuk e sorokat, mintha kedvünk volna a 30 pretnél többlet vállalni. Igazuk van a bécsieknek; ők sokkal gazdagabbak, s ha a quota megállapítása majd újra szönyegre kerül, remélhetőleg a 70 perzentnél többlet vállalnak.

Legújabb táviratok.

Olmütz, aug. 6. Ő felsége tegnap szemlét tartott az itteni helyőrség felett. Ezen katonai díszelés után Ő felsége a hatóságok és testületek főnökeit, a község nagyszámú küldöttségét, az olmützi vidéki járás előjáróit, valamint a szláv tanítóegylet küldöttségét fogadta. Erre Ő felsége megleltinté a közközházat, a német tanítóképző intézetet, a szláv főgymnasiumot, mely két utóbiban a vizsgálatokon is jelen volt Ő felsége. Dél tájban Ő felsége a szent hegyen folyó erődítési munkálatokat és a hadisíchi kolostorban lévő katonai kórházat látogatta meg. 5 órákor volt az udvari ebéd, melyre a helytartó, az érsek, a tábornoki kar, és a többi katonai és polgári kitüntőségek voltak hivatalosak.

Sz.-Fehérvár, augusztus 6. A magyar nyugati vasút székes-fehérvár-veszpremi vonalrészenek műtárendőri bejárása kifogástalanul befejeztetett. Az üzleti forgalom megnyitásának napja augusztus 9-ike.

Nagy-Körös, aug. 6. Nagy-Körösön Gubody 749 szavazattal Tanári 542 szavazata ellenében képviselőnek választottak.

Madrid, aug. 6. Az „Imparcial“ jelenti, hogy a cubai háboru megkezdése óta 13000 feikelt esett el és nagyon sokan fogattak el, mintegy 70,000-en meghódoltak; szákmányul esett 5000 fegyver 3000 különféle hadiszerszám és 10,000 ló.

London, aug. 6. A „Times“ és „Daily News“ a három császár összejövetelében csak a béke és szabadság megszilárdulását látják.

Prága, aug. 6. Ő felsége Prága városának egy millió forint kölcsön felvételét engedélyezte a már tervezett beruházásokra.

Lapszemle.

A „P. Lloyd“ a parlamenti kormányrendszer ellen nálunk és másutt sürien felmerülő panaszok okát az alkotmányos intézmények fejletlenségében találja fel. Ennél fogva a hatalom birtokában levő párt képes a tövényeket mindenkor saját érdekeinek megfelelőleg magyarázni és alkalmazni, mert nem létezik absolut állam törvény, melynek valamennyi érdekek alárendelve volna. E bajon a „P. L.“ srerirt csak úgy lesz segítve, ha a jog a közélet e stabilis eleme, az államhatalom összes tényezőit: a végrehajtó, bírói és törvényhozási hatalmat egyaránt áthatja, mire nézve ismét szükséges, hogy az e tényezők hatáskörére vonatkozó általános elveket, specialis kimerítő és szabatos törvények váltsák fel.

A „Reform“ természetesen találja azt, hogy a lapok nem ütköztek meg a codificationalis bizottságnak az igazságügyminiszteriumból a miniszterelnökséghez lett áttételén, de van mégis egy pont, mely agályt kelthet, és ez az alkotandó törvények sürgőssége. E pontnál aggodalommal gondol a kodifikacionalis bizottság szervezésére, mely föltöbblet alkalmas arra, hogy az egyes szakminiszteriumokkal viszálykodásba keveredjék, azokkal a törvényjavaslatok egyes alapelvei, s a tárgyalás sürgős, vagy kevésbé sürgős voltának kérdése fölött ujjat huzzon, mi természetesen a közügynek nem kis hátrányára valnék. Még egy másik fontos tekintet, a felelősség tekintete is figyelembe veendő. — Ha ugyanis valamely törvényjavaslat hibás, vagy hiányos lesz, vagy pedig elcsúszk, az ezért való felelősséget nem lesz nehéz az egyes miniszteriumoknak a kodifikacionalis bizottságra, s ennek viszont a szakminiszteriumokra hárítani; s midőn a sok baba közt elvész a gyermek, föltöbblet bajos az egy-másra utalók közt az igazán hibást felelősségre vonni. Itt az igazságügyminiszterium által előterjesztendő törvények különös figyelembe veendő, leginkább pedig a békebírói s közjegyzői intézmény behozatalára vonatkozó, az eljárás szabályozást, ügyvédi rendtartást illetők stb. az anyagi törvénykönyvre nézve pedig a büntető codex.

Az „Ellenőr“ a földadó reformhoz alkalmatlan kulcsnak mondja a catastrois felmérést, mert hosszadalmas és tudráda volta mellett még olyan eredményt bíróknak is ki van téve, minő pl. a biztosok félrevezetése, megvesztegethetősége, a helyi körülmények, égalji viszonyok nem ismerése. A földadót egyenes jövedelmi adóvá kell változtatni, de erre a catastro nem alkalmas, mivel az általa igénybe vett kiadás nem áll arányban a nyújtott előnyökkel.

A „Pesti Napló“ nem tartja célszerűnek ismeretlen factorokból még ismeretlenebb conjecturákat levonni, azért a berlini találkozásra vonatkozólag azon kérdést teszi: vajon az orosz csárna a találkozásban való részvete Andrassy gróf politikájának célzataiban fektű-e, vagy pedig annak ellenére fog-e megtörténni? E kérdésre igennel felel. Fejedelmi találkozások, diplomatai értekezletek eredménye mindig bizonyos politikai actió vagy helyzet ünneplésének acceptálása szokott lenni, ilyen volt a salzburgi találkozás is, melynek a német hegemonia elismertetése volt célja fejedelmünk részéről. Ott az orosz csár jelen nem volt, látszólag tehát jogosan lehetett orosz-ellenes programról szólni; a mostani fejedelmi találkozás folytatása illetőleg befejezése amaz elismerésnek orosz részről, hogy pedig fejedelmünk is részt vesz abban, egyszerű oka az, mert Oroszország politikájára keletet illetőleg, minket is közelről érdekel, így a hármastalálkozás semmi esetre sem lehet Andrassy politikájának intencióján kívül hol nekünk békegarantiát kell nyerni Oroszország részéről, mely ha nem volna képviselve ott, egy orosz-francia szövetség lehetősége kelene a békepolitika ellen indokolt aggályokat.

A leMBERGI „Dziennik“ „Polszki“ a horvátországi „nemzeti párt“ legközelebbi inaugurált politikáját di-esérve, örül, hogy az elhagyván a foederalistikus eszmét, a magyarokkal való végleges kiegyezésről komolyan gondolkodik. A horvátok, belátván, hogy nem képesek a dualistikus rendszert felforgatni, megszüntek a magyarok ellen boszút forralni, s ezt a magyarok is szívesen fogadják, mivel ezeknek fűgondjuk abban áll, hogy a Szt-István koronájához tartozó királyságok és tartományok állandó kormányzati formát nyerjenek és megszilárduljanak.

Ausztria-Magyarország és Szerbia

A belgrádi kormány félhivatalos lapja a „Jedinstvo“ egy fontos cikket közöl. E cikk hangja egészen elűt az eddig használt kihívó és türelmetlen modortól, s azért tartalmát kivonatlag megismertetjük.

„Miután „Jedinstvo“ kijelentette, hogy kormány és nép egyetértésnek törekvéseikben, hogy Szerbia csak jogát akarja védeni, nem pedig idegen jogot megtámadni, azon pontra tér át melyet az osztrák politika keleten elfoglalt és most is elfoglal. Azután így folytatja a félhivatalos lap:

„Azt mondják nekünk, hogy Ausztria-Magyarország nem akar hódítani keleten: azt elhiszük, mert tudvalevőleg az osztrák hajó már nem viselhet el több terhet, De ha így van a dolog, akkor nincs ok, miért ne éljen velünk barátságban, valamint magunknak sincs érdekében a szomszéd állammal rossz viszonylatban állni. Ohajaink nem terjednek a Dunán és Száván túl; törekvéseink nem érintik az osztrák-magyar földet. A természet határokat vetett nekünk, melyeken átlépni nem akarunk. Ha Magyarországot Szerbiával fenyegette valaki, úgy nem mi, hanem magyar belsőli pártok teték ezt, melyek a fenyegetést pártgyeverül használták.

„Éppen mert nagy súlyt fektetünk ez osztrák-magyar monarchiához való viszonylatokra, iparkodunk mindig Ausztria-Magyarország loyális szomszédjainak maradni. még akkor is, midőn magyar lapokban indokolatlan szenvedélyességgel támadtak meg minket. Hogyan viselte magát Ausztria-Magyarország mi irányunkban? mi ne ismételnék régi panaszokat. Hanem azt ki kell jelentenünk, hogy a mult feljogosít minket arra, mikép jövőre pusztá szavaknak ne nagy hitelt adjunk. Tényekből akarjuk kiolvasni a barátságot.

„Mi nem sokat követelünk Ausztria Magyarországtól s egy hatalomtól sem követeltük, hogy vétét ontsa mi érettünk, és ezt Ausztria-Magyarországtól sem kívánjuk. Mi csak annyit akarunk, hogy azon törekvéseinknek, melyek a monarchia jól fel fogott érdekeit meg nem támadják, gátot ne vessen; hogy nemzeti és politikai fejlődésünket ne akadályozza, és hogy ne adjon menhelyet azoknak, kik összeesküvéseket szönek az ország békéje, uralkodóink élete ellen.

„Ezek bizonyára nem túlzott követelések. „Ellenben jövőre úgy mint eddig semmi idegen befolyást sem akarunk tűrni — és pedig tekintet nélkül azon hatalomra, mely ilyen követelne. Mi a magunk sorsának urai akarunk lenni: ha ez nem volna lehetséges, úgy nincs okunk, a miért urat akarunk cserélni — a mint ezt egy szerb államférfi Konstantinápolyban ki is jelentette. Végül kijelenteni a „Jedinstvo“ Szerbia új korszakba lép előlétele nélkül, és minden őszinte barátságot barátsággal is fog viszonzni.

KÜLFÖLDI HIREK.

Páris, aug. 5. Thiers a legjobb egészséggben Trouvillebe utazott. A „Bien Public“ a három császár összejövetelében a béke utáni általános ohaj bizonyítékát látja és a találkozásban nem lát semmi okot mely Franciaországban aggodalmat kelthetne, minthogy ez utóbbi inkább mint bármely más ország a békét kívánja.

A „Times“ párisi levelezője szerint Thiers jövő hétfőn egész házi személyzete által kísértetve, Versa-

illesből Trouvillebe fog utazni. Ott tartzkodása alatt a csatornai hajóra Trouville szomszédságában fog cirkálni.

Róma, aug. 5. A végleges választási eredmények megszállást idéző győzelmet. Tegnap este örömdemonstrációk voltak. A klerikális „Osservatore Romano” constatálja, hogy a választások egész rendben és a szabadelvűek részéről a klerikálisok iránt tanúsított előzékenység mellett történtek meg.

Kopenhágából jelentik, hogy az orosz trónörökös f. hó 1-én oda érkezett, s a király, királyné, a a koronherceg és neje és a diplomatai testület tagjai által fogadtatott.

A török szultán a következő levélben nevezte ki Midhad basát nagyvezérnek; „Hü vezérem, Midhad basa! Mahmud elbocsátatása szüségessé válván, a megüresült nagyvezíri állomást rád ruházom, képességednek s eléggé ismert és igazolt tehetségednek méltánylásul. Ezen legfelsőbb elhatározásom végrehajtása után elrendelem, hogy az közönség előtt tétessék. Adjon az Isten jó sikert!”

Belgrád, aug. 5. Romania-Planinában a török posta kiraboltatott Bosniában több rablóbanda merült fel.

Az orosz császár jul. 30-án Vilmos főherceg os. k. fensége kíséretében Moszkvába érkezett. A császár kíséretében voltak még; Wladimir Alexandrovics nagyherceg, Maria Nicolajewna nagyhercegnő és Mária Maximilianowna badeni hercegnő.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, augusztus 8. 1872.

Biztos helyről nyert értesülés szerint a minisztertanács a törvényszéki kerületi orvosi intézmény eszméjétől eltér, mert ezen intézményt a jelen szervezetben nem találta a kitűzött célnak megfelelőnek. Ennek folytán addig is, míg e tárgyban a törvényhozás határozni fog, a törvényszéki orvosi teendők teljesítésével minden törvényszéknél egy orvosodtor fog megbízni, a ki „kir. törvényszéki orvos” címmel ruháztatik fels. működéséért minden egyes esetben a meghatározott díjakban részesítették. Ugyanezen okból az igazságügyminiszterium a kerületi orvosi állásokra beérkezett összes pályázati feladványok visszaküldése iránt már intézkedett.

Az esküdtzéki minősítéssel bíró tagok összeírására kiküldött bizottság előterjesztette a városi képviselői tegnap gyűlésében az általa készített munkalapot, mely észrevétel nélkül elfogadtatott.

Deák Ferencz a sajtó szabadságáról. Egy bécsi lap írja, hogy még Lónyai pénzügyminiszter sége alatt figyelmeztették az öreg urat képviselő társai, hogy mi mindent innak a lapok Lónyayról, mire ezt felelé: Ha igaz úgy szabad írni. S midőn a sajtó törvények megváltoztatásáról beszéltek, Deák elővett egy kis darab papírt s néhány perc múlva a következő érdekes sajtótörvényjavaslatot nyújtá át ámuló embereinek: 1. §. Mindenkinek szabad igazat írni s mondani; 2. §. Ki nem ír igazat, annak írni nem szabad.

Arany János Karlsbadba utazott, melynek gyógyvizét már két idényben használta jó sikerrel. Arany

János mint több lap írja, jelenleg egy hosszabb eposzon dolgozik, mely „Buda halála” folytatását fogja képezni.

A belügyminiszterium körrendelete a magyar vasúti papírok biztosítékul elfogadása tárgyában. Több hazai vasutársulat együttes feladványára következtében a magy. állam által kamatbiztosításban részesített minden vasut részvényei s azoknak elsőbbségi kötvényei azon esetekben, midőn felek az állami hatóságoknál vagy közegeknél biztosítékot tesznek le, mennyiben azok nem készpénzben vagy jelzálog lekötése mellett nyújtanak, fentebbi értékpapírok a felek kívánságára a napi árfolyam szerint biztosítékul elfogadtassanak. Mint-hogy ezen intézkedés a hazai vasúti részvények értékelkedésére s forgalmára jótékony befolyást gyakorol igen kívánatos volna, ha a hatóság is saját hatáskörében minden előfordulható biztosítékokra nézve, a hazai vasúti értékpapírokat hasonló kedvezményben részesítené. Megjegyzem azonban, hogy elővigyázat és óvatosság szempontjából a biztosítékul való elfogadás kedvezménye csak is a már felülvizsgált s a forgalomnak tényleg átadott vaspályák ilyenmő értékeire terjesztendő ki, Budán 1872. évi jul. hó 23-án. Groisz Gusztáv s. k. miniszteri tanácsos.

Női cassino Baján. A cájai casinóban egy termet a művelt női közönség számára szándékoznak berendezni, hol felolvasások, estélyek és ünnepélyek fognak tartatni.

Az országos honvédegyülés és a menház megnyitása. Az ország honvédegyület központi bizottmánya legközelebbi ülésében elhatározta, hogy az 1843-iki honvédeknek 7-dik vagy ez idei országos gyűlése megtartásának határideje aug. hó 19-ről f. é. szept. 28-ára tétetik át — leginkább azon okból, hogy a menház akkor már teljesen felszerelve átadathassék rendelkezésükre. — Így tehát az idei honvéd közgyűlés f. évi szept. hó 28-án, — a menház ünnepélyes megnyitása, és az építő bizottság általi átadása pedig folyó évi szeptember hó 29-én fog megtörténni, mit is azon hozzáadással teszkel ezennel hirtapilag közlé, hogy az érdekelték erről, külön körlevélben is fognak értesíttetni. Pesten 1872. é. július hó 31-én, Khünel Ignác, főjegyző.

A vasutak és a világkiállítások. A világkiállítások hatása a vasutakra különösen a személyforgalomban tűnik ki. Az első londoni kiállításra Londonba s onnét vissza összesen 1.840.000 egyén szállítottatott; már 1855-iki párisi világkiállításra 3.600.000 egyén volt a vasúti forgalomban képviselve. 1861. évben 3 millió 200.000 személy szállítottatott. Ha tekintetbe vesszük, hogy 1867 óta a vasúti hálózat nagyban szaporodott, és hogy a forgalom is élénkült, képzelné lehet, mily összegre fog magánál a bécsi kiállításnál ezen személyforgalom emelkedni.

Uj földhitelintézet Nagybecskerekben földhitelintézet létesül, melynek alapitókje 8 millió forint leendő tőke pesti és bécsi ielsőrendű intézetek és bankárok által már alá van jegyezve. Kis Lajos ur a nagy-becskereki takarékpénztár vezérigazgatója az alapszabálytervezetet már el is készítette s az alakuló-gyűlés közelebb meg fog tartatni.

Követésre méltó példa. Aradmegye a magyar nyelv terjesztésére tett alapitványa kamataiból e f.

évben 300 forint volt a magyar nyelvben előhaladást tanusított szegényebb sorsu román ifjak között kiosztandó. A megye közgyűlésének legközelebbi határozata folytán, ebből 100 forint az aradi gymnasium, 200 forint pedig a megyebeli iskolák román növendékeinek volt kiadandó. A megye alispánja az állandó választmányával együtt e napokban hallgatá ki a gymnasiumbeli román növendékek magyar nyelvtani próbatételét, s örömmel constatálja azon dicsőremlő előmenetelt melyet a kihallgatott ifjak a magyar nyelvtanból felmutatni képesek voltak, minél-fogva a rendelkezésre álló 100 forintot Plopp György, Roska György, Peszka János, Kinya János Kisztan Pál, Torma József megyei ifjak közt osztotta ki.

Török ékszeres és régiségek a világkiállitáson. A sultán újabban elrendelte, hogy kincstárából a szándékoltnál duabb választék küldessék a világkiállításra. Ennek folytán ez osztrák-magyar internuntius gróf Ludolf, a török kereskedelmi miniszter kíséretében újra meglátogatta a török kincstárt és körülbelöl 400 értékes tárgyat és pedig becses ékszereseken kívül történeti nevezetességi régiségeket, eredeti izlésteljes, művészi munka által kitűnő tárgyakat választott ki, melyek iparosoknak érdekes tanulmányokul szolgálhatnak. A ritka gyűjteménynek, mely bizonyára a kiállítás díszére fog valóni, catalogusa épen most készül.

Az emberitani és történet előtíregészeti nemzetközi congressus-ra. mely Augusztus hó 22-ikén Brüsszelben fog vége menni, Európa minden művelt államaiból nagy számmal jelentkeznek a hírneves tudósok. Több Mint 336-an jegyeztették be már eddig is magukat Magyarországból a bejegyzettek közt még eddigi senki sincs.

A borsod-miskolezi kiházásító-egylet ügyében az elővizsgálat közel áll befejezéséhez, s a törvényszék a vállalat állapotáról már kellő tudomással bír. Hir szerint a kormány legközelebb egy liquidáló bizottságot fog kinevezni, mely egy a büfénnyit, mint a polgári uton folyó per bevégeztéig a meglevő vagyont kezelni s a tartozásokat pontosan kitudja. A kormány e bizottságba két miniszteri hivatalnokot s a számvevőségőt egy szakembert fog kinevezni. A részvényesek által választott bizottság a liquidáló bizottságnak minden kérdésnél a kellő fölvilágosításokat megadandja.

Ugy is vége lesz a világnak e hó 12-én így gondolá egy korcsmáros Gross-Schönauban, kihirdet, hogy augusztus 11-én boldog boldogtalan ingyen ehetik ihatik, kocsmájában. Egy krajcárt se fizessen senki. Hisz úgy sem vihetné magával a másvilágra. Hanem — tévé utána — ha véletlenül tultalálná a világ élni augusztus 12-ét, tizenharmadikán minden vendége kétszeresen fizese meg kontóját. Azt mondja a hir, hogy sokan elfogadták az ajánlatot. Valószínű azonban, hogy 13-án nem lesznek az előbbi nap vendégei láthatók a kormáros urnál.

Eszak-Amerika vasuthálózata jelenleg 60,853 német mértföld hosszúságú. F. vasuthálózat előállítása kerekszám három milliárdba, s így mértföldenként 50,000 font sterlingbe került. Az 1871-ik évben bevégezt pályák elkészítése 225 millió font sterlinget vett igénybe, pedig az építési költség csak 30,000 font sterlingre rugott. Mily kicsiny ehhez képest az osztrák-magyar monarchia 1600 mértföld vasutja!

A deési takarékpénztár 1872. Julius havi üzlet forgalma. Bevétel: Betétek 154. tétel mellett 8447 forint 14 kr. Visszafeizetett váltók 47155 forint. Visszleszámitott váltók 4150 forint. Befizetett kamatok 977 forint 65 kr. Befizetett illeték 378 forint 20 kr. Visszafeizetett előleg 75 forint. Betéti könyvdij 7 forint 20 kr. Állami illeték 75 forint. Összesen 61490 forint 84 kr. Pénztári maradvány Junius 27-én 1575 forint 69 kr. Főösszeg: 62,766 forint 53 kr. Kiadás: Betét visszafizetésekre 40 tét 7592 forint 48 kr. Leszámitott váltókra 47,075 forint. Előlegre 800 forint. Kamat s osztalékra 997 forint 84 kr. Visszleszámitott váltókra 4150 forint. Hivatalnok tisztelet díjra 500 forint. Hivatalnok és szolgafizetésre 378 forint 32 kr. Visszleszámitott váltók kamat 77 forint 40 kr. Jótékony adományra 52 forint 80 kr. Napibiztosi megjelenési jegyre 9 forint 50 kr. Betét folyó kamatra 4 forint 57 kr. Kezelési költségre 36 forint 84 kr. Állam illetékre 75 forint. Össz. 62675 forint 50 kr. Pénztár maradvány Julius 31-én 109103 forint. Főösszeg 62,766 forint 53 kr. Deesen 1872. július 31-én.

A szamosujvári m. k. országos feyintézet igazgatóságának hirdetésére figyelmeztetjük az illetőket: a kórház átalakítását, s az ürülék csatorna és emésztő gödör újbóli fölépítését illető árlejtés aug. 13-án d. e. 10 órakor tartatik meg az összeg 19,224 forint 59 kr. o. é.

Szerkesztői üzenet. A. F. urnak. Igen. Szívesen látjuk d. e. 10—11 óra közt.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Augusztus 7-ről: 5% Metalliques 66.20. 5% Nemzeti kölcsön 725. 1860-diki államkölcsön 103.70. Bankrészvények 858. Hitelrészvények 337.70. London 110. 50. Ezüst 108.65. Cs. kir. arany 5.31. Napoleondor 8.82 1/2.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 84.50. Temesi 81.75. Erdélyi 80.25. Horv.-Slavon 83.50.

Felelős szerkesztő: Sándor János.

NYILTTÉR.

[7—20]

Titkos betegségeket és tehetetlenséget (elgyengült férfierőt)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.

Rendel naponként: délelőtt 11 óratól 1-ig és délután 3 óratól 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám, 1-es emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

Sz. 697—1872. 1—3 (516)

Arlejtési hirdetmény.

A szamosujvári m. kir. orsz. feyintézet kórház épületének teljes átalakításához, továbbá az ürüki csatorna és emésztő gödör újbóli felépítéséhez szükséges feladatok összesen 19,224 forint 59 krajcár előányzott építési munkálatok biztosítása tekintetéből a nagyműveltségű m. kir. igazságügyminiszteriumnak folyó hó 18-án 21,213. szám alatt kelt rendeletre következtében folyó év augusztus hó 13-án délelőtt 10 óra egy az intézet hivatalos helyiségében meg tartandó nyilvános árlejtés iratki, melyre vállalkozni kívánók azon árlejtéshez hivathatnak meg, miszerint ezen árlejtéshez az előányzott összeg 5%-nak bányapénztől leendő letétele után, mely a vállalkozó által 10%-ra lesz kiegészítendő — min-denk hozzá szólhat.

Az árlejtésre kintűzött határidőig 10% bányapénzzel megterhelhet irások ajánlatok is elfogadtatnak.

A bányapénz megfelelő beföldi állam-papirkban is letelhető.

A mitűani iratok s a szorosabb építési feltételek az intézet hivatalos helyiségében az árlejtés előtt is megtekinthetők.

A m. kir. orsz. feyintézet igazgatósága.

Szamosujvári, 1872. jul. hó 24-én.

Boér János, igazgató.

Wiener Commissions-Bank

VÁLTOIRODÁJA

Költségek, 4-ik szám kibocsát

vételjegyeket

Az alább feljegyzett sorozat-sorozatokról 5 sz. összeállítások már azert is a legközelebbi közö szálaladnak, mert minden ly. végleg iradatosnak alkalom van adva, minden 10- és 100 forintot egyidő megterhelni, s ezen iradatok 10 forint aranyban 30 frank és bankjegyek 10 forint kamatban részesülhetnek.

A csoport. (Ezenként 16 huzás.) Havi 10 forint részletfizetés. Az utolsó részlet fizetése után minden részlet fizetése 4 sorjegyet kap egy 5%-kos 1860-ki 100 forintos államorsjegyet. Folyamatosan 300,000 ft. s a sorozatos sorjegyet 400 ftal visszaválthat.

egy 3%-kos török császári 400 frankos államorsjegyet.

Folyamatosan 600,000, 300,000 frank valóságos aranyban.

egy huzg braunschweigi 20 talleros sorjegyet.

Folyamatosan 80,000 tallér minden levonás nélkül, egy innsbrucki (tyrolis) sorjegyet.

Folyamatosan 30,000 forint.

B. csoport. (Ezenként 13 huzás.) Havi 6 forint részletfizetés. Az utolsó részlet fizetése után minden részlet fizetése 3 sorjegyet kap: egy 3%-kos 1860-ki 100 forintos államorsjegyet, egy 3%-kos török császári 400 frankos államorsjegyet.

Folyamatosan 600,000, 300,000 frank valóságos aranyban.

egy huzg braunschweigi 20 talleros sorjegyet.

Folyamatosan 80,000 tallér minden levonás nélkül, egy szász-meiningeni sorjegyet.

Folyamatosan 45,000, 15,000 ft deimmet ért.

GUGGENBERGER PÁL-féle

üzletben

főtér, báró Radák-ház

már több hét óta folytatott s a mult hó 15-ig tartani határozott

végeladás

annyira magára vonta a t. cz. közönség figyelmét, hogy azt még f. év augusztus 10-ig meghosszabbítani a tömeges látogatás folytán szükségesnek mutatkozott.

E visszavonhatatlan utolsó határnapig tehát a

végeladás

az eddigi előnyös árak mellett folytattni fog, s a t. közönségnek így alkalom van nyújtva szükségeit a legkedvezőbb feltételek mellett fedezhetni.

Különösen vidéki kereskedő urak találnak ott árukészleteik beszerzésére ritka előnyös forrást.

1—3 (504)

[438]

Cséplőgépeket,

10—15

melyek egy óra alatt annyit végeznek, mint három cséplő egy egész nap, szállit 88 frton kezdve kezesség és próbaidő mellett

ifj. Weil Mór Majnai-Frankfurtban.